ఆంధ్రపత్రిక ★ సారస్వతానుబంధం

1951 సం॥ ఆగస్టు 19-వ తేదీ, ఆదివారము

48

పంటలపండుగ—వారంగోలపాటు పండుగ జరుగుతుండంటే, సైమాన్ ప్రజలంతా పొద్దట్లో చాలా సంతోషించారు. వెనుకటి కమందుగలన్నిటి మూదిరిగానే పిల్లల్లో కొలుపులూ, బలి దానాలూ, స్త్రీ పురుషుల భృంగ నృత్యాల ఆనంద కోలాహలం, యిదంతా వుంటుందని పర్యవసానాలు. వారం రోజులపాటు ఆనందంలో మునిగి తేలి తచ్చుపడుకున్నారు. తీరా పండుగ ప్రారంభమయ్యేసరికి అందరికీ ఉత్సాహభంగం కలిగింది. ఆపాత పద్దతులన్నీ అనాగరిక లక్షణాలనీ, అవన్నీ జరగటానికి వీల్లేదనీ శాసించాడు జమూగా భాభాస్.

ఉత్సవ కార్యక్రమ మంతా, నాగరిక పద్దతిని పరిశ్రుత్తంగాలో పిర్యాలైంది. ఉపన్యాసాల హోరు మినహా మరొక కార్యక్రమ మేమీ లేదు. పూట లతరువాత ఆ ఉపన్యాసాల పంపులిం టూ కూర్చోవలసివచ్చి యొక్కడి జనం అక్కడ నీళ్లు గారుతున్నారు.

పైనామంచి వచ్చిన కాథలిక్కులు వూ, కారెయిట్ బ్రాహ్మణ్యంనుంచి వచ్చిన క్రిస్టియన్ ఫాదరీలూ, కార్వారి ఇనుంచి వచ్చిన తురుక్కుమార్వీలూ ఇత్యాదులు, విజ్ఞానవేత్తలంతా, పూట లతరువాత ఉపన్యాసాల పంచుకూ తంచాల్నిటిలోనూ శాంతి ప్రభారం జరుపుతున్నారు. వారందరూ, పర్యా వేదికలు అధిష్ఠించి, అహింసా సూత్ర తుల ఉత్కృష్టతను గురించీ, శాం తిని గురించి ఉద్బోధించుతున్నారు. తమతమ దేశాలలో తమ చక్రవర్తులు శాంతివిజ్ఞానములను ప్రతిష్ఠించటానికి గాను, యెలా యెలా ప్రయత్నించు తున్నారో వివరించి, ఆ మహా మహు లుల దివ్య నామములను స్మరించుతు న్నారు. సైమాన్ ప్రజలచేత ఆయుధ విసర్జన చేయించినందుకు జమూగా భాభాన్ను అభినందించుతున్నారు. జమూగా వంటి మహాజ్ఞాని లూ లేడు జగాలా యొక్కడా లేడంటున్నారు. జమూగా బుద్ధ దేవుని అవతారమని కొద్దులు, యేసుక్రీస్తే గోబీలో తిరిగి అవతరించాడని క్రైస్తవులు, మహ మ్మద్ ప్రవక్త మళ్ళీ పుట్టాడని మూర్వీలా చెబుతున్నారు. గోబీలో శాంతి నెలకొల్పటానికి అవతరించిన మహామహుడుగా గర్వ్యూ ఉద్ధా టించుతున్నారు.

'శాంతి లభించితే గాని ప్రపం చంలో యే జాతీ యేమహా కార్యాన్నీ సాధించలేదు. ఒక్క పంచత్సరం పాటు ఆయుధవిసర్జన చేసివంతే మాత్రం చేత సైమాన్ ప్రజలు యింత అల్పా వధిలోనే యెంతో మహత్తరమైన ఆర్థిక స్థోమతిను సాధించుకోగలిగారు. జమూగా భాభాన్ ప్రతిభా సంపత్తు లను నిరూపించటానికి యింతకంటే నిదర్శన మింకేమి కావాలి? అయిన ఒక్క సైమాన్ ప్రజలే కాదు. గోబీ ప్రజలందరికీ శాంతి సౌభాగ్యాలను చేకూ ర్చటానికి అవతరించిన మహామహుడు. జమూగా భాభాన్ గోబీ ప్రజలందరికీ నాయకత్వం వహించగల సుదినం కోసం నాగరిక ప్రపంచాలన్నీ ఎదురు చూస్తున్నయ్యో, అంటూ ఈ ధోర ణిలో ఎడా తెరిపి లేకుండా ఉప న్యాసాలు హోరెత్తించుతున్నారు.

ఈ పండుగలలో పాల్గొన డానికి రావలసిందిగా కోరుతూ, జమూగా పంపిన ఆహ్వానాన్ని పురస్కరించు కుని, మేమూజిన్, తాను స్వయంగా వచ్చే అవకాశం లేక, కొన్ని కానుక లనూ కొంత పరివారాన్నీ యిచ్చి మేనమామ కరాచర్‌ను పంపాడు. ఈ అవకాశం తనకు లభించినందుకు కరా చర్ కూడా చాలా సంతోషపడ్డాడు. జమూగా పట్ల అతనికి అపరి మితమైన అనురాగం వుంది. జమూగా యేదో మహత్తరమైన కార్యాన్ని సాధించాడని విని, అదే విటో చూసి ఆనందించాలని చాలా ఉబలాట పట్టాడు.

మేమూజిన్ వచ్చాడు కాదని కొంత కించపడ్డా, కరాచర్ వచ్చినందుకు జమూగా చాలా సంతోషించాడు. కరాచర్‌కు స్వాగత మివ్వటానికి ప్రభాకండమైన ఉత్సవం యేర్పాటు చేశాడు. భూర్ బా మూ భూటూ తన స్వంతి శిబిరంలో ఆయనకు ప్రత్యేకంగా ఆతిథ్య మిచ్చింది.

భూర్బాయూ మూటలధారణీ, తెలివి తేటలూ చూచి, ఆ స్త్రీ చాలా ఆసా ధ్యురాలని గమనించాడు కరాచర్. ఆ స్త్రీ మనోభావాలను అంచన వేయటానికి యింకా సునిశితంగా పరి శీలించుతున్నాడు. కరాచర్ తన్ను అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించు తున్నాడనే సంగతి భూర్బాయూ కూడా పసిగట్టింది. చేతనయినంతవరకు అమాయిక కాన్నీ ఒప్పాయ రనూ

పనిచేసి అందకుండా వుండటానికి ప్రయత్నించుతోంది. ఆ కుంటివాడు ఆవలిస్తే పేగులు లెక్కబెట్టేఘటమని జాటూనుకు తెలిసిపోయింది.

ఈ యిరువురిమధ్యా ని గూఢంగా యిలాంటి సంఘర్షణ జరుగుతున్నదనే విషయం జమూగాకు తెలీదు—తన ఆవేశంలో తనున్నాడు. ఈ సంవత్స రంలోనూ, తను యేయే పెలయేటికి యొక్క డెక్కడ ఆకట్టలు 'భోయిం చిందీ, యేయే పెరువులు యెలా మర మ్మతు చేయించిందీ, యే యే పంట కాలవలు యొక్క డెక్కడ త్రవ్వం చిందీ, ఏ యే ప్రాంతిలో ఏ యే పంటలు ఎంతెంత పండిందీ యీ భోగట్టా అంతా మహోత్సాహంతో చెప్పుకు పోతున్నాడు. ఇవన్నీ కరా చర్ తనతోపాటు పర్యటించి చూడ గలిగితే తనకు చాలా సంతోషంగా వుంటుందన్నాడు.

'తప్పకుండా చూడాలి' అన్నాడు కరాచర్—'భూటూ కూడా మన తోపాటు పర్యటన చెయ్యగలిగితే యింకా సంతోషంగా వుంటుం' దన్నాడు.

భూర్బాయూ యీ మాటవిని లో లోపల చాలా ఖంగారుపడ్డది. అతని దృష్టిపథంలో ఎక్కువకాలం తాను మెసలటం ప్రమాదకర మనుకుంది తనకు వంట్లో బాగుండితేనా పాకు చెప్పి సెమ్మదిగా తప్పుకుంది.

భూర్బాయూ ఆతిథ్యం పూర్తిగా గానే కరాచర్ జమూగా విడ్డురూ పారోజంటెమీదా యొక్క వారం రోజులపాటు ఆహారాత్రులూ పర్య టించారు. ఇంచుమించు తెండా అన్నిటినీ వెళ్ళి చూచారు. ప్రతి తండాలో నూ కరాచర్‌కు వందలాదిసంఖ్యలో బౌద్ధ భిక్షువులూ క్రిస్టియన్ ఫాదరీలూ, మూర్వీలూ కనుపించుతున్నారు. సైమాన్ ప్రజలకు చదువుసంధ్యలు నేర్పటానికి, ఆయా విద్యాలయంనుంచి వచ్చిన ఉపాధ్యాయ ప్రముఖులందరో అతనికంట బడ్డారు. ఆ మహాజ్ఞానులు ప్రబోధించుతున్న శాంతిప్రచారమంతా అతను అవగాహన చేసుకున్నాడు. ఆ ప్రజలంతా నిరా యుధులైవున్నట్టు గమనించి చాలా ఆశ్చర్యపడ్డాడు. సైమాన్ ప్రజలు అంతి అల్పకాలంలో ఆస్థికి వస్తారని అతను కలలోనైనా ఎప్పుడూ అనుకో లేదు. జమూగా ఆయా మహామహుల నందర్నీ కరాచర్‌కు పరిచయం చేశాడు:

'ఈ బౌద్ధభిక్షువుల నందర్నీ సైనా చక్రవర్తి పంపించారు.

ఈ క్రిస్టియన్ విజ్ఞానవేత్తల నంద ర్నీ తురుష్కుల్ ఖాభాన్ పంపించారు.

ఈ మహామ్మదీయ పుణ్యపురుషుల నందర్నీ తురుష్క చక్రవర్తి మహ మ్మద్ షా పంపించారు. సైమాన్ ప్రజలు ద్రవ్యహీనులని తెలిసి ఆయా చక్రవర్తులే వీరికయ్యేఖర్చు కరానుకు లన్నీ భరించి సైమాన్ ప్రజలకు విజ్ఞా నభిక్షు పెట్టిస్తున్నారు. ఈ చక్ర వర్తులు ముగ్గురూ పరమధార్మికులు. సైమాన్ ప్రజలు వారికి చాలాఋణపడి పోతున్నారు' అన్నాడు జమూగా.

'చాలా సంతోషం' అన్నాడు కరాచర్—'పరశ్రేయో భి లాషులైన మహామహులు గనుక వారు అలాంటి త్యాగాలు చెయ్యగలుగు తున్నారు ఇంతకూ ముఖ్యంగా నువ్వు తెలివిగల వాడివనే విషయం బాగా గ్రహించి పట్టు న్నాడు' అన్నాడు.

అనంతరం, జమూగా కరాచర్‌కు కొంటచెట్టుకుని తాను సాగుకు తెచ్చిన పంటభూముల నన్నిటినీ చూపించాడు. తాను ముందు సాధింపదలచిన కార్య క్రమాన్నంతా వివరంగా తెలియ జేశాడు. రెండు మూడు సంవత్సరాల అవధిలో సైమాన్ ప్రజలు సిరి సంపద లతో తులదూగిపోయే అస్కారం వుందన్నాడు.

కరాచర్ పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచా డు— 'అవును—అలానే కనుపించు తోంది' అన్నాడు.

ఆ పర్యటన ముగించుకుని కరకోరం లోయకు తిరిగివచ్చిన పాయంత్రమే కరాచర్ ఒక్క రోజైనా విశ్రాంతి తీసుకోకుండా పారిక్షిహార్‌కు ప్రయాణ మైనాడు. బాలుగైదు రోజులు వుండి పొమ్మని జమూగా బలవంతం చేశాడు. కాని, ఆయన వినలేదు. తాను వెంటనే వెళ్లిపోవాలనీ చాలా తొందర పను లున్నాయనీ చెప్పాడు.

కరాచర్ యేదో చాలా కలవరంలో వున్నట్టు జమూగా గమనించాడు. ఎలాంటి ప్రమాదాలలో కూడా అణు మాత్రమైనా చలించని ఆ వ్యక్తిలో ఇంత కలవరపాటుకు కారణమేమైంది అతనికి అవగతం కాలేదు. ఆయన కరకోరంకు రావటం యెంతో సంతో షంగా వచ్చాడు. ఇప్పుడు ఆయన ముఖంవంక చూస్తే యేవో నీడల్లు అలుముకు పోయినట్టు అనోమయంగా కనుపించుతోంది తను సాధించిన మహాకార్యాలన్నీ చూచి ఆయన యెంతో అభినందించుతాడని ఉవ్వి ళ్లూరాడు. కాని, ఆయన పరామర్శ మాటైనా మాట్లాడకుండా మౌనంగా వూరుకోవటంతో అతనికి చాలా ఉత్సాహభంగం కలిగింది.

'అలా వున్నావేం జమూగా?' అన్నాడు.

'ఏమీలేదులే — పెద్దవాణ్ణయి పో యానుగదా!— ఈ వారం రోజులూ విశ్రాంతి లేకుండా పర్యటన చేశాను గదూ, కొంచెం డీలా పడ్డానేమో! నీకు తొందర పనులు లేకపోతే, నన్ను కాస్తదూరం సాగనంపుదువు గాని అందాకా రా' అన్నాడు.

తాను ఎక్కిన ఒంటెమీద నే జమూ గానుకూడా యెక్కించుకుని కరాచర్ ప్రయాణమైనాడు కరాచర్ వెంటవచ్చి వలిశ్వికదేశం ఒకటి రెండు ఫర్లాంగుల దూరంలో ముందుపోతోంది కరకో రం లోయదాటగానే కరాచర్ సెమ్మదిగా ఉపక్రమించాడు.

'జమూ!—'

'ఆఁ!—

'తుఃసైమాన్ తండాల ఆధిపత్యాన్ని మేమూజిన్ నీచేతిలో పెట్టడంలో అతని అభిప్రాయ మేమైవుంటుందో నువ్వు యెప్పుడైనా ఊహించావూ?'

'అదేమో చిత్ర మే—అలాచేస్తా డని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు—ఏవి షయంలోనూ నేను తనతో ఏకీభవిం చనని తెలిసికూడా, అందా, ఇలా ఎందుకు చేశాడో నాకు అర్థంకాలేదు.

'నువ్వు తనకంటే తెలివి తేటలు కలవాడివనీ, నీకు అవకాశాలు యిస్తే నువ్వు యీప్రజలను సైకి తెస్తావనీ అతను అనుకొని వుంటాడు'

'అలాకాదేమో—కేవలం నామీద వుంటే ప్రేమతో అలా చేశాడను కుం టాను—నేను తెలివి తేటల కలవాడి నని, అతను యెప్పుడూ కలలో సైనా అంగీకరించడు'

'అదే పొరపడుతున్నావు—నువ్వు తెలివి తేటలు కలవాడివనే అభిప్రాయ మే లేకపోతే—తప్రజల ఆధిపత్యాన్ని నీచేతిలోపెట్టి యింత ప్రమా దాన్ని స్వీకరించి తెస్తుకుని వుండడు'

'అదేమిటి మూవా యిప్పుడు కొత్తల్ల అంటావు? నువ్వు ప్రమాద మేమిటి?'

'జమూ! నువ్వు చాలా తెలివి తేటలు కలవాడివని అనుకున్నాను—ఇంత అజ్ఞానంగా పంచరించుకుంటావని యెన్న డూ కలలోనైనా అనుకోలేదు—అతని మెడదిరిచి ఈసైమాన్ తం డాల ఆధిపత్యాన్ని నీచేతిలో పెట్టిం చినఅవివేకిని నేనే—అతనికి నేనిప్పు డేమి సమాధానం చెప్పుకోవాలో నాకు బోధపడటం లేదు'

జమూగా తెల్లబోయాడు 'ఇందు లో నేనుచేసిన అజ్ఞానమేమిటి మూవా?

'చుట్టూవున్న పొగ్రూజ్య వాదు లంతా గోబీజాతుల నన్నిటిని కాలి క్రింద వేసిచిదుక ద్రొక్కి పయ్యాలని చూస్తున్న తరుణంలో ఈ ప్రజల నిం దర్నీ నిరాయుధుల్ని చేసి తమ్ము తాము కాపాడుకోలేనిస్థితికి తెచ్చావు. పసిపిల్ల కాలాదీ ఈ ప్రజల రక్షణ మూ చేవిటి?

'మూవా!— సైమాన్ ప్రజలు ఒకరి కోలికి పోరు-తమ కష్టం తాము చేసు కుని తమ పాట్ల తాము పోరుకుంటు న్నారు. ఈ అమాయక ప్రజ మీద యెవరెందుకు కత్తి గడతారు'

'జమూ! నీ అమాయికత్వం చూస్తే నిజంగా నాకు నవ్వొస్తోంది. పెద్దపులి లేడిపిల్లను తింపుతుంది- దీల్లో ధర్మా ధర్మాల ప్రసక్తి యొక్కడవస్తుంది'!

'అయితే ఇక మానవులూ జంతు వులూ లేదోయొక్కడ!'

'మానవాకారంలో వున్న మృగా లన్నిటికీ మానవత్వం సిద్ధించిందనుకోవ టం నీధ్రువ'

'మూవా!! మానవత్వంలో నాకు విశ్వాసం వుంది- మీ అభి ప్రా యం తో నేను యెకీభవించలేక పోతున్నం దుకు విచారించుతున్నాను'

'జమూగాభాభాన్— ఇక్కడ మీ విశ్వాసాలు పని చెయ్యవ్, భాభాన్ మేమూజిన్ ఈ ప్రజల రక్షణ బాధ్య తను మీకు ఒప్పగించి చేశాడు, ఆ ప్రజల్ని నిరాయుధుల్ని చేసి ముందు కనీసం ఆయనతో సంప్రదించి వుండ వలసింది'

'అలాంటి అవసరమేమీ లేదను కుంటాను-భాభాన్ మేమూజిన్ ఈ అధికారాన్ని నాకు అప్పగించి చేసింది నన్ను తనకు బానిసగా వ్యవహరించ మని గాదు. సర్వ స్వతంత్రుడైన పూర్వభాగుడుగా నాకీ అధికారాన్ని అప్పగించి చేశాడు.'

'జమూగా!— మేమూజిన్ యిలాం టి అవకతవకపని ఎప్పుడూ చేసేవాడు కాదు. ఈ పొరపాటంతా నావల్లనే జరిగింది. ఇప్పటికింకా వ్యవహారం చెయ్యిమించి పోలేదు. చక్కదిద్దుకో'

'ఆ మంథరం, సైమాన్ ప్రజలు తిరిగి ఆయుధా లు ధరించటమ నేది కల్లోవార్త. అవసర మైనే సర్వనాశనమే పొడటానికైనా అంగీకరించుతారుగాని, తిరిగి ఆయు ధాలనుమాత్రం ముట్టరు'

'జమూ! నీ అవివేకంవల్ల ఒక్క సైమాన్ ప్రజలనే కాదు. గోబీజా తుల నన్నిటినీ మొత్తంగా హత్య చేయించటానికి పూనుకుంటున్నావ్'

'తేనిపోని భయాన్ని కల్గించకండి- సైమాన్ ప్రజలకు శత్రువుల నేవాళ్లు లేరు'

'కట్లుతెరచిచూడు- శత్రువులగూఢ చారులతో సైమాన్ తండాలన్నీ కిక్కి

రామదాసు నిద్ర లేచేసరికి రెండు జాముల ప్రొద్దెక్కింది. అతడు లేచిందే తడవుగా పరిసరాలవీళ్ళ వీధి అరుగుపై కూర్చొ న్నాడు. 'రాత్రి చిద్దలు నిండుపడ్డండీ' ఈ వాక్యం రామదాసు చెవులకు రామబాణంవలె సోకింది. అతడు తల ఎత్తి చూచాడు ద్వారంవైపు. అంగ ళంగుళానికీ కూసికలుపడ్డజీర్ణ వసనంతో పాలిపోయిన ముఖంతో మానవరూపం దాల్చిన దారిద్ర్యదేవతవలె ఆతని భార్య అక్కడ నిల్చొని ఉన్నది. భార్యయొక్క దీక్ష వీక్షణాలవలన మనశ్శాంతిగా దీర్ఘ నిద్రనుంచి మేల్కొ న్నవానివలె రామదాసులేచి చరచర వెళ్ళిపోయాడు. అతడు వీధిమలుపు తిరిగేవరకూ అతనిభార్య శూన్యంగా అలానే చూస్తూవుండి తర్వాత లోనికి వెళ్ళిపోయింది.

రామదాసు మూడుమైళ్ళలోఉన్న ఒక వూరికి వెళ్ళాడు. అక్కడ అతని మిత్రుడొకడున్నాడు. ఆ మిత్రుడు పదో, ఇరవయ్యో చేబదులు ఇవ్వగల వాడే. ఇచ్చేవాడు కూడా. కానీ దరిద్రానికితోడు దైవనిర్ణయంగూడా రామదాసుకు చుక్కెదురయ్యింది. ప్రపంచంలో తనకు సాయం చేయగల ఆ ఒక్క వ్యక్తికూడా లేకపో యా, మరొకరా అని గడువు పెట్టడంతో రామదాసు హతాశుడై యింటిముఖం పట్టాడు.

కొండపైకి ఎక్కిన రామదాసు దేవాలయం లోపలికి వెళ్ళలేదు. వెళ్ళ డానికి అతనికి మనస్కరించలేదు. అతడు ప్రాకారం నీడలో కూలబడి ఒక చిటికిన వ్రాసి దేవాలయ ధర్మ కర్త స్వామి యోగానందులకు పంపిం చాడు. ఆ చీటిలో ముక్త సరీగా ఒక్క వాక్యం మాత్రమే వున్నది. 'ఏ శివలింగమైతే శిష్ట రక్షణం, దుష్ట నిగ్రహం చేస్తుందని ప్రగల్భాలుగొట్టి మీరు అమాయకుల్ని మోసం చేస్తు న్నారో, ఆశివలింగాన్ని తీర్చిదిద్దిన శిల్పి మిమ్మల్ని చూడగోరుతున్నాడు; రెండుమూడు నిముషాల్లో స్వామి యోగానందులు బయటికి వచ్చారు. ఆయన ముఖంలో జ్ఞానరోచిస్సులు వెల్గుతున్నాయి. రామదాసుకు చేతు లెత్తి ఆయన నమస్కరించాలని తోచింది. కానీ అతడు నమస్కరించ లేదు.

'ఏం నాయనా!' అని పలుకరిం చారు యోగానందులు.

'ఏమున్నదికి ఏమీలేదు స్వామీజీ! ఇప్పుడు జరుగుతున్నది శివలయోత్సవ శతాబ్దమని హెచ్చరించాలని నేనింత దూరం వచ్చాను. మీరు చెప్పే మాటలు, ఆడేవాటకాలు అంతాబూ టకం. ఇరవై వేలయాపాయలను ఖర్చు చేసి కట్టిన ఈ గుడిలో ఉన్నది నిర్జీవ మైన శివలింగం గానీ, మహామహిమో పేతుడైన ఈశ్వరుడుగాదు: తెల్లనివన్నీ పాలనుకొనే మూఢుల్ని చల్లగానమీ చెంతికిడ్చుకొని తేనిపోని మహిమల్ని ఆ శివలింగాని కారోపించి మీరు మీ కడుపును, మీ ఆశ్రితుల కడుపులను నింపుకొంటున్నారు. దీన్ని నేను సహించను!

స్వామి యోగానందులు చిరునవ్వు నవ్వారు. రామదాసు మళ్ళీ ప్రారం భించాడు!

'నేనకు వేలు ప్రజలు ఆరతి ప్రతి మకు పాలుగా పండ్లుగా నైవేద్యం అర్పిస్తున్నారు. వాళ్ళ కష్టనిష్ఠురాలు పోతున్నాయో లేదో నాకు తెలి యదు. ఏమైనా ఈ శివలింగాన్ని ఆశ్ర యించుకొని వున్న మీకు ఒక కుక్క దక్క కొడ్తున్నది. కానీ, స్వామీజీ, ఈ లింగాన్ని నిర్మించిన నేను కటిక దరిద్రుణ్ణిగా, గంజినీళ్లకుగూడా గతి లేని వాణ్ణిగా బ్రతుకుతున్నాను. దరిద్రం భార్యగా నన్ను వరించి, పిడ్డలుగా క్రమేపీ యొందుకు వర్ధిల్లు తున్నదో, నా చేతనే చేయబడ్డ ఈ శివ లింగానికి అదరిద్రాన్ని పారదోలే శక్తి ఉన్నదో, లేదో యిప్పుడు మీరు నాకు చెప్పనైనా చెప్పాలి. లేకుంటే...'

స్వామి యోగానందులు ఏమాత్ర మూ చలించకుండా 'ఊఁ, లేకుంటే' అన్నారు.

రామదాసు 'ఆలా మీరు నా సందే హాలు బుజువైనవని కానని నిరూపించ లేకపోతే 'దేవుడులేడు, దేవుడులేడు' అని మూడుమార్లు నా ఎదుటనే చెప్పి కొండ దిగి వెళ్లిపోవాలి' అన్నాడు.

యోగానందులు లేచి లోపలికి వెళ్లారు. స్వామికి తయారుచేసిన నైవే ద్యాన్ని ఆయన స్వహస్తంతో నే తెచ్చి రామదాసుని భోంచేయమన్నా రు. ఆకటి చిచ్చు దగ్గర ఎటువంటి పట్టుదలలైనా సడలిపోవటం సహజమే. కొంచెం చెట్టుపరిచేసిన తిరువాతి రామ దాసు విస్తరిని ఖాళీ చేసేశాడు.

రామదాసు నేరుగా శివగిరినుంచి యింటికి రాలేదు. అక్కడక్కడ తిరిగి సాయంత్రం ఏడు గంటలకు వెళ్లాడు. భార్య కాళ్లుకడుక్కోడానికి నీళ్లిచ్చి భోజనానికి లెమ్మంది. పరధ్యానంగా రామదాసు విస్తరి దగ్గర కూర్చొన్నా డు. కానీ రామదాసు నిర్వేదగతి చాలా కాలం నిలువలేదు. తన ఎదుట వున్న విస్తరి పిండివంటలతో నిండి వుండటం చూచి అతడు విస్తుపోయాడు. పెండ్ల యిన తిరువాతి రామదాసు ఇటువంటి విందుభోజనం భార్యచేత తయారించ లేక నే పోయాడు ఇప్పుడు అతని భార్య తన స్వప్రయోజకత్వంచేత ఆ కార్యాన్ని సాధించింది. రామదాసు తన చేతకానితనానికి లోలోపలనే

గుంటల్లాగుకలవులాడి పోతున్నాయ్.'

'ఆఁ ఏవిటీ!- సైమాన్ తండా లలో కళ్ళవుల పంచమాంగదళాలా!'

'పరివాడా! ఆ బౌద్ధ భిక్షువులూ, ఆ ఫాదరీలూ, ఆ మూర్వీలూ-అన్ని చేలమంది తక భిక్షాలు లేకుండా నిన్ను ఉద్ధరించటానికి వచ్చినట్టా నీ తిండాలలో పడివుంది'

'మీ అభిప్రాయాలకుచూస్తే నాకు నవ్వొస్తోంది!- సాధుసజ్జనులనుకూడా నమ్మలేకుండా వున్నారు. మన్ని మోసం చెయ్యాలనేంత అవసరం సర్వసంగపరిత్యాగులైన ఆ మహా పురు షులందరికీ యేం పట్టింది!'-

'నేను తెలివితక్కువ దద్దమ్మనే సంగతి కొంత నిజమేగాని నువ్వు చెబుతున్న ఈ సాధు సజ్జనులైన మహాజ్ఞానులు నా కంటే అజ్ఞానపు బెధవల్లా కనుపించుతున్నారు.'

ఆ మాటలువిని జమూగా చాలా కట కట పడ్డాడు. 'అలాంటి సాధువుం గ వులను గురించి సర్వం తెలిసిన నీ వంటివాడి నోటివెంట యిలాంటి మాటలు రావటం చాలా విచారకరం'

'అది పరిలేవోయ్!- వాళ్లు నాకు కొల్ప దలచిన ఆశాంతి దేవిటో, వాళ్ల జేబాలలోనే నాలకొల్పి తను కెట్టక, ఇక్కడ గోబీకి పడొచ్చి దగ్ధ పటలం చెయ్యటం దేనికోయ్- చీవా చక్రవర్తి ఒక శాంతి కాముకుడా, తుర్కుల్ ఖాన్ అపరయేసు క్రీస్తా!- మహామ్మద్ షా కాడో అపరబుద్ధుడా—? జమూ! నీకు మెదడు పని చెయ్యడం లేదు. సైమాన్ ప్రజలను తిరిగి మేమూజిన్‌కు అప్పగించి చేసి, నువ్వు చేతులుకడిగి వేసుకోవటం మంచిది.'

'మేమూజిన్ నాకు అప్పగించేసింది కిరాతులను. నేను వాళ్ళనందర్నీ పూర్తిగా మానవులుగా మార్చివేసు కున్నాను. వీరిని తిరిగి మేమూజిన్‌కు అప్పగించి చెయ్యవలసిన అవసరం ఈ క్షణాన్నుంచీ నాకు లేదు. మేమూజిన్ జరిపే హింసాకాండలలో సైమాన్ ప్రజలు అతి రౌద్రమైనపని తోక్యం తీసు కునేదిలేదు'

'ఈ అహంకారం నీకు పనికిరాదు- మేమూజిన్ తలుచుకుంటే మరు క్షణంలో, నీ అధికారం పోడి పోతుంది.'

'ఎవరి అధికారాలు ఏనాటికి యెలా పరిణమించు తాయో యెవరు కల గన్నారు?—ఏది ఎలా కావలసివుంటే అలాజరుగుతుంది.'

'ఆహా! పర నీ వేదాంతం నాకు కొద్దిగొద్దిగా అర్థమౌతోంది లే- కేవలం తెలివి తక్కువేమో వనుకున్నాను —ధీమాతో చెప్తుంటే పరి-ఇక ఈ విషయమై నేను ప్రస్తావించవలసిన దమీ లేదు వల్లోప్తాను'—

'ఆఁ ఏవిటీ!- సైమాన్ తండా లలో కళ్ళవుల పంచమాంగదళాలా!'

'పరివాడా! ఆ బౌద్ధ భిక్షువులూ, ఆ ఫాదరీలూ, ఆ మూర్వీలూ-అన్ని చేలమంది తక భిక్షాలు లేకుండా నిన్ను ఉద్ధరించటానికి వచ్చినట్టా నీ తిండాలలో పడివుంది'

'మీ అభిప్రాయాలకుచూస్తే నాకు నవ్వొస్తోంది!- సాధుసజ్జనులనుకూడా నమ్మలేకుండా వున్నారు. మన్ని మోసం చెయ్యవలసినంత అవసరం సర్వసంగపరిత్యాగులైన ఆ మహా పురు షులందరికీ యేం పట్టింది!'-

'నేను తెలివితక్కువ దద్దమ్మనే సంగతి కొంత నిజమేగాని నువ్వు చెబుతున్న ఈ సాధు సజ్జనులైన మహాజ్ఞానులు నా కంటే అజ్ఞానపు బెధవల్లా కనుపించుతున్నారు.'

ఆ మాటలువిని జమూగా చాలా కట కట పడ్డాడు. 'అలాంటి సాధువుం గ వులను గురించి సర్వం తెలిసిన నీ వంటివాడి నోటివెంట యిలాంటి మాటలు రావటం చాలా విచారకరం'

'అది పరిలేవోయ్!- వాళ్లు నాకు కొల్ప దలచిన ఆశాంతి దేవిటో, వాళ్ల జేబాలలోనే నాలకొల్పి తను కెట్టక, ఇక్కడ గోబీకి పడొచ్చి దగ్ధ పటలం చెయ్యటం దేనికోయ్- చీవా చక్రవర్తి ఒక శాంతి కాముకుడా, తుర్కుల్ ఖాన్ అపరయేసు క్రీస్తా!- మహామ్మద్ షా కాడో అపరబుద్ధుడా—? జమూ! నీకు మెదడు పని చెయ్యడం లేదు. సైమాన్ ప్రజలను తిరిగి మేమూజిన్‌కు అప్పగించి చేసి, నువ్వు చేతులుకడిగి వేసుకోవటం మంచిది.'

'మేమూజిన్ నాకు అప్పగించేసింది కిరాతులను. నేను వాళ్ళనందర్నీ పూర్తిగా మానవులుగా మార్చివేసు కున్నాను. వీరిని తిరిగి మేమూజిన్‌కు అప్పగించి చెయ్యవలసిన అవసరం ఈ క్షణాన్నుంచీ నాకు లేదు. మేమూజిన్ జరిపే హింసాకాండలలో సైమాన్ ప్రజలు అతి రౌద్రమైనపని తోక్యం తీసు కునేదిలేదు'

'ఈ అహంకారం నీకు పనికిరాదు- మేమూజిన్ తలుచుకుంటే మరు క్షణంలో, నీ అధికారం పోడి పోతుంది.'

'ఎవరి అధికారాలు ఏనాటికి యెలా పరిణమించు తాయో యెవరు కల గన్నారు?—ఏది ఎలా కావలసివుంటే అలాజరుగుతుంది.'

'ఆహా! పర నీ వేదాంతం నాకు కొద్దిగొద్దిగా అర్థమౌతోంది లే- కేవలం తెలివి తక్కువేమో వనుకున్నాను —ధీమాతో చెప్తుంటే పరి-ఇక ఈ విషయమై నేను ప్రస్తావించవలసిన దమీ లేదు వల్లోప్తాను'—

జ్ఞానోదయం

శ్రీ మధురాంతకం రాజారాం

దానికి పట్టున్న ప్రజాసమూహం; ఇవి రామదాసుకు కనుపించిన దృశ్యాలు. అప్పటికి తెలిసిందా తనకి ఆనాడు మహా శివరాత్రి. రామదాసు నిటారుగా లేచి నిలబడ్డాడు. ఎంగుకో, ఏమోగానీ అతని కండ్లలో నుండీ నిప్పులింగాలు రాలు తుండడం మాత్రం వాస్తవం. రెండు మూడు నాళ్ళ నుండీ అన్నాహారాలు ఎరుగని అతనికి అంతశక్తి ఏలావచ్చిం దోగాని, పెద్దపెద్ద అంగలు వేసుకుం టూ అతడు శరవేగంతో శివగిరివైపు బయల్దుండడం తథ్యం.

'రామదాసుకు యింతకోపం ఎవరి వైన వచ్చిందికో?' అని మీరు ప్రశ్నిస్తు న్నారు గదూ! శివగిరి సిద్ధేశ్వరుని పై న్నంటే మీరు నమ్ముతారా? నమ్మరు. మీరు నమ్మినా, నమ్మకపోయినా రామదాసుకు శివగిరిపై వెలకొనివున్న సిద్ధేశ్వరస్వామిపై ఆగ్రహం గల్గడం మాత్రం యథార్థం.

కొండపైకి ఎక్కిన రామదాసు దేవాలయం లోపలికి వెళ్ళలేదు. వెళ్ళ డానికి అతనికి మనస్కరించలేదు. అతడు ప్రాకారం నీడలో కూలబడి ఒక చిటికిన వ్రాసి దేవాలయ ధర్మ కర్త స్వామి యోగానందులకు పంపిం చాడు. ఆ చీటిలో ముక్త సరీగా ఒక్క వాక్యం మాత్రమే వున్నది. 'ఏ శివలింగమైతే శిష్ట రక్షణం, దుష్ట నిగ్రహం చేస్తుందని ప్రగల్భాలుగొట్టి మీరు అమాయకుల్ని మోసం చేస్తు న్నారో, ఆశివలింగాన్ని తీర్చిదిద్దిన శిల్పి మిమ్మల్ని చూడగోరుతున్నాడు; రెండుమూడు నిముషాల్లో స్వామి యోగానందులు బయటికి వచ్చారు. ఆయన ముఖంలో జ్ఞానరోచిస్సులు వెల్గుతున్నాయి. రామదాసుకు చేతు లెత్తి ఆయన నమస్కరించాలని తోచింది. కానీ అతడు నమస్కరించ లేదు.

'ఏం నాయనా!' అని పలుకరిం చారు యోగానందులు.

'ఏమున్నదికి ఏమీలేదు స్వామీజీ! ఇప్పుడు జరుగుతున్నది శివలయోత్సవ శతాబ్దమని హెచ్చరించాలని నేనింత దూరం వచ్చాను. మీరు చెప్పే మాటలు, ఆడేవాటకాలు అంతాబూ టకం. ఇరవై వేలయాపాయలను ఖర్చు చేసి కట్టిన ఈ గుడిలో ఉన్నది నిర్జీవ మైన శివలింగం గానీ, మహామహిమో పేతుడైన ఈశ్వరుడుగాదు: తెల్లనివన్నీ పాలనుకొనే మూఢుల్ని చల్లగానమీ చెంతికిడ్చుకొని తేనిపోని మహిమల్ని ఆ శివలింగాని కారోపించి మీరు మీ కడుపును, మీ ఆశ్రితుల కడుపులను నింపుకొంటున్నారు. దీన్ని నేను సహించను!

స్వామి యోగానందులు చిరునవ్వు నవ్వారు. రామదాసు మళ్ళీ ప్రారం భించాడు!

'నేనకు వేలు ప్రజలు ఆరతి ప్రతి మకు పాలుగా పండ్లుగా నైవేద్యం అర్పిస్తున్నారు. వాళ్ల కష్టనిష్ఠురాలు పోతున్నాయో లేదో నాకు తెలి యదు. ఏమైనా ఈ శివలింగాన్ని ఆశ్ర యించుకొని వున్న మీకు ఒక కుక్క దక్క కొడ్తున్నది. కానీ, స్వామీజీ, ఈ లింగాన్ని నిర్మించిన నేను కటిక దరిద్రుణ్ణిగా, గంజినీళ్లకుగూడా గతి లేని వాణ్ణిగా బ్రతుకుతున్నాను. దరిద్రం భార్యగా నన్ను వరించి, పిడ్డలుగా క్రమేపీ యొందుకు వర్ధిల్లు తున్నదో, నా చేతనే చేయబడ్డ ఈ శివ